

Sagsnr.
2021 - 4031

Doknr.
422873

Dato
20-05-2021

Eksempler på sager om adoption uden samtykke

Nedenfor ses fem konstruerede eksempler på sager om adoption uden samtykke.

Alle eksempler fremgår af Socialstyrelsens vejledning om adoption uden samtykke, som kan findes på Socialstyrelsens hjemmeside. Eksemplerne er konstrueret på baggrund af virkelige sager, men anonymiseret og tilpasset af hensyn til retssikkerheden for de involverede parter.

Eksemplerne er bygget op over de gældende regler om adoption uden samtykke.

Sag 1: Barn på 8 måneder, der har været anbragt siden fødslen (§ 9, stk. 3)

Barnets situation	Barnet, der er 8 måneder, blev akutanbragt ved fødslen ved sin nuværende plejefamilie.
Forældrenes situation	Faren er mentalt retarderet med en IQ på 75. Han har flere voldsdomme og er alkoholiker. Moren lider af en personlighedsforstyrrelse og har desuden et blandingsmisbrug af piller og alkohol. Ingen af forældrene giver samtykke til bortadoption.
Samvær med barnet og øvrige søskende	Barnet har aldrig set sin far, men moren har overvåget samvær med barnet. Omfanget af samværet er nedsat til en time hver tredje uge. Mor møder altid op. Faren har to andre børn. Begge er anbragt uden for hjemmet og har ikke samvær med faren.
Kommunens sagsbehandling og dokumentation	Kommunen beslutter på et teammøde at indlede en sag om adoption uden samtykke. Der foretages en ny børnefaglig undersøgelse og en forældreevneundersøgelse af moren. Kommunen inddrager her en psykiater, og også en misbrugskonsulent udtaler sig. Faren reagerer ikke på gentagne henvendelser, og kommunen beder derfor en autoriseret psykolog udarbejde en prognosevurdering af farens forældreevne – blandt andet ud fra to neuropsykologiske undersøgelser, hvoraf den nyeste er to år gammel. Kommunen indhenter også en tidligere udarbejdet afklaring af farens arbejdsevne og en udtalelse fra en ungdomsskole, hvor faren boede for 15 år siden. Begge dele er oplysninger, som Jobcentret ligger inde med.
Børn og unge-udvalgets indstilling	I sin anbefaling af adoption lægger udvalget vægt på specialisternes konklusioner: At farens lave funktionsniveau betyder, at han ikke kan drage omsorg for sig selv eller andre, og at moren – uanset hvilken støtte hun får – ikke kan blive i stand til at skabe trykthed, kontinuitet og stabilitet for barnet.
Ankestyrelsens afgørelse	Ankestyrelsen træffer afgørelse om adoption uden samtykke efter adoptionslovens § 9, stk. 3. Ankestyrelsen mener, at det er dokumenteret, at begge forældre er varigt uden forældreevne.

Sag 2: Mor har dobbeltdiagnose og magter ikke samvær (§ 9, stk. 3)

Barnets situation	Barnet er indlagt i abstinensbehandling straks efter fødslen – og få uger efter anbragt hos sin nuværende plejefamilie. Barnet er nu 3 måneder.
Forældrenes situation	Faren til barnet er ikke fastsat – faderskabssagen er afsluttet som uoplyst af Familieretshuset. Moren er paranoid skizofren og alkoholiker. Hun er i behandling på en psykiatrisk afdeling med speciale i dobbeltdiagnoser.
Samvær med barnet og øvrige søskende	Moren har ikke haft samvær med barnet ud over det korte samvær lige efter fødslen. Moren har et fem år ældre barn, som har været anbragt hos en plejefamilie siden fødslen. Moren havde i et år overvåget samvær med det ældre barn hver 14. dag, men hun udeblev ofte fra samværet, som derfor blev afbrudt. Mor har derfor ikke set barnet i 4 år.
Kommunens sagsbehandling og dokumentation	Kommunen er inden barnets fødsel begyndt på behandlingen af sagen med henblik på at indstille til adoption uden samtykke. Sagsbehandleren udarbejder en børnefaglig undersøgelse, og børn og unge-udvalget beslutter, at der er grundlag for en anbringelse. Der bliver foretaget en ny forældreevneundersøgelse og udarbejdet en prognosevurdering, blandt andet på baggrund af specialundersøgelse hos en psykiater og udtalelser fra en misbrugskonsulent. Undersøgelsen bliver udarbejdet mens mor er gravid.
Børn og unge-udvalgets indstilling	Børn og unge-udvalget anbefaler adoption uden samtykke. Udvalget lægger vægt på, at moren er meget dårligt fungerende, at den psykiatriske prognose ikke viser udsigt til bedring, og at hun – selv hvis misbruget ophører – på grund af sin diagnose vil være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet. Udvalget lægger også vægt på det ustabile og afbrudte samvær med morens ældre barn.
Ankestyrelsens afgørelse	Ankestyrelsen træffer afgørelse om adoption uden samtykke efter adoptionslovens § 9, stk. 3. Vurderingen er blandt andet, at moren er varigt uden forældreevne, at hun ikke har set sit barn siden fødslen, og at hun ingen interesse har vist for barnet.

Sag 3: Adoptionsovervejelser under graviditeten (§ 9, stk. 3)

Barnets situation	Forældrene har et barn på 9 måneder, der er anbragt. Mor er nu gravid med deres andet barn, og kommunen påbegynder sin undersøgelse og vurdering af, om adoption vil være til børnenes bedste. Mor har termin om 4 måneder.
Forældrenes situation	Far har et mangeårigt misbrug af alkohol. På baggrund af en rygskeade blev han tilkendt førtidspension som 22-årig i 2007. Far opleves som aggressiv og truende. Mor er i en tidligere forældreevneundersøgelse målt til en IQ på 90. Hun beskrives som meget impulsstyret og præget af indre vrede. Hun kan ikke tilsidesætte egne behov og vurderes at have en emotionel ustabil personlighedsstruktur. Forældrenes forhold beskrives som ustabil og præget af vold. Politiet har flere gange været kaldt ud til husspektakler og forældrene går ofte fra hinanden. Forældrene var i forbindelse med deres første barn indskrevet på en mor-barn institution, hvor de boede halvanden måned, inden kommunen valgte at anbringe barnet i en plejefamilie på baggrund af manglende udvikling og trivsel.
Samvær med barnet og øvrige søskende	Forældrenes fælles barn på 9 måneder, er anbragt uden samtykke. Forældrene har samvær med barnet 1 ½ time hver fjerde uge hos plejefamilien. Samværet er støttet af en samværskonsulent. Der har været en enkelt aflysning fra forældrenes side.
Kommunens sagsbehandling og dokumentation	Kommunen modtager en underretning fra mors læge i forbindelse med mors graviditet. Lægen er bekymret for forældrenes livsførelse og deres evner til at varetage omsorgen for det kommende barn. Mor vidste ikke, at hun var gravid, da hun opsøgte lægen og på grund af mors overvægt, er graviditeten endnu ikke synlig. Kommunen beslutter at iværksætte en børnefaglig undersøgelse og da forældrene allerede har et barn, der er anbragt, bliver kommunen tidligt opmærksomme på at vurdere både anbringelses- og adoptionsperspektivet. Sideløbende med den børnefaglige undersøgelse iværksættes en forældreevneundersøgelse af begge forældre. Undersøgelsen indeholder blandt andet observationer af forældrenes samvær med det ældste barn. Kommunen udarbejder al den relevante dokumentation under mors graviditet. Da barnet fødes, får de ajourført den børnefaglige undersøgelse med de seneste oplysninger om graviditeten, fødselens forløb, m.m. og indstiller sagen til børn og unge-udvalget tre uger efter, barnet er født.
Børn og unge-udvalgets indstilling	Udvalget indstiller til adoption uden samtykke af begge børn, da forældrenes forældreevne vurderes varigt nedsat. Det vurderes, at forældrene ikke udviser potentiale til at udvikle deres forældreevne trods relevant støtte fra og samarbejde med kommunen.
Ankestyrelsens afgørelse	Ankestyrelsen træffer afgørelse om adoption uden samtykke af begge børn efter adoptionslovens § 9, stk. 3. Ankestyrelsen lægger vægt på, at forældreevnen er varigt nedsat.

Sag 4: Plejefamilieadoption af barn på 13 år (§ 9, stk. 4)

Barnets situation	<p>Barnet, der nu er 13 år, har siden det tredje døgn efter fødslen været anbragt hos sin nuværende plejefamilie. Plejefamilien vil gerne adoptere.</p> <p>Barnet giver over for kommunen udtryk for, at det gerne vil adopteres af plejefamilien.</p>
Forældrenes situation	<p>Det er aldrig lykket at finde frem til barnets biologiske far. Mor angav ved fødslen tre forskellige mænd, som alle viste sig, ikke at være barnets far. Faderskabssagen blev herefter afsluttet som uoplyst af Familieretshuset og der er ikke fastsat en far for barnet.</p> <p>Moren er paranoid skizofren, men erkender ikke sin sygdom. Hun vil ikke tage imod kommunens hjælp, men er så dårligt fungerende, at hun ikke kan bo for sig selv.</p>
Samvær med barnet og øvrige søskende	<p>Der har kun været meget begrænset samvær mellem mor og barn, og i de seneste tre år har der slet ikke været samvær, da samværet vurderes at være til skade for barnet.</p> <p>Moren har både et yngre og et ældre barn. Begge er anbragt uden for hjemmet, og moren har intet samvær med børnene.</p>
Kommunens sagsbehandling og dokumentation	<p>Idet kommunen overvejer at rejse en sag om adoption uden samtykke, udarbejder sagsbehandleren en ny børnefaglig undersøgelse. Alle oplysninger om moren bliver indhentet uden hendes samtykke, da hun ikke vil medvirke.</p> <p>Kommunen får udarbejdet en tilknytningsundersøgelse, der belyser, at barnet har en tryk tilknytning til sin plejefamilie, plejefamiliens øvrige familie og netværk. Psykologen konkluderer, at det vil være skadeligt for barnet, hvis barnet flyttes fra plejefamilien. Psykologen kan ikke observere barnet sammen med biologisk mor, da der ikke er samvær. Relationen til mor vurderes derfor på baggrund af eksisterende akter, ældre samværsbeskrivelser, samt barnets egne udtalelser.</p>
Børn og unge-udvalgets indstilling	<p>I sin anbefaling af adoption lægger udvalget vægt på, at moren er meget dårligt fungerende, at hun ikke kan tage vare på sig selv, at det hidtidige samvær har været til skade for barnet og at samværet gennem de seneste tre år har været afbrudt.</p> <p>Udvalget lægger vægt på, at barnet har det godt hos plejefamilien, trives og udvikler sig. De ligger vægt på, at barnet vurderes trygt tilknyttet sine plejeforældre og at det vil være skadeligt for barnet at bryde denne tilknytning. Endeligt lægges der vægt på barnets egne udsagn og ønske om at blive adopteret af sine plejeforældre.</p>
Ankestyrelsens afgørelse	<p>Ankestyrelsen træffer afgørelse om adoption uden samtykke til plejefamilien efter adoptionslovens § 9, stk. 4. Ankestyrelsen vurderer, at tilknytningsundersøgelsen dokumenterer en stærk og tryk tilknytning mellem barnet og begge plejeforældre.</p>

Sag 5: Plejefamilieadoption af barn på 7 år (§ 9, stk. 4 – genbehandlet efter hjemvisning)

Barnets situation	Barnet, der nu er syv år, har hele livet været anbragt med forældrenes samtykke – først to år på institution og siden fem år hos sin nuværende plejefamilie. Plejefamilien vil gerne adoptere. Barnet har intellektuelle udfordringer og er generelt sent udviklet.
Forældrenes situation	Faren, der lider af ADHD og er alkoholiker, giver på et møde med kommunen samtykke til bortadoption, og kommunen hjælper efterfølgende far med at komme i kontakt med Familieretshuset. Moren har et stofmisbrug, hun er voldelig, paranoid skizofren og kan ikke indgå i sociale fællesskaber. Hun nægter at lade sig behandle, men har modtaget en behandlingsdom.
Samvær med barnet og øvrige søskende	Moren har ikke set sit barn siden fødslen og har ikke andre børn. Far har aldrig set barnet.
Kommunens sagsbehandling og dokumentation	Da faren giver samtykke til en frivillig adoption, retter kommunens undersøgelser sig udelukkende mod moren, ligesom det alene er mor, der bliver part i sagen om adoption uden samtykke. Kommunen foretager en ny børnefaglig undersøgelse, hvor sagsbehandleren indhenter oplysninger uden morens samtykke. Under udarbejdelsen af undersøgelsen forsøger kommunen ihærdigt at få moren til at medvirke, men forgæves. Kommunen får udarbejdet en tilknytningsundersøgelse, hvor psykologen forholder sig til barnets relation til og tilknytning til plejeforældrene. Undersøgelsen konkluderer, at der er tale om en tilknytning, der vil være skadelig for barnet at bryde.
Børn og unge-udvalgets indstilling	I sin anbefaling af adoption lægger udvalget vægt på, at moren aldrig har vist interesse for sit barn, at hun er meget syg og ikke frivilligt tager imod behandling, og at hun er voldelig. Udvalget lægger videre vægt på, at tilknytningsundersøgelsen konkluderer, at tilknytningen har antaget en karakter, der vil være skadelig for barnet at bryde. Da barnet er anbragt med samtykke, forholder udvalget sig til, at der også er grundlag for anbringelse uden samtykke.
Ankestyrelsens afgørelse	Ankestyrelsen hjemviser børn og unge-udvalgets indstilling om adoption uden samtykke, da de vurderer, at sagen ikke er tilstrækkeligt belyst. Ankestyrelsen anmoder om, at den psykologiske undersøgelse forholder sig til barnets tilknytning til sin biologiske mor samt til barnets fremtidige tilknytning til plejefamilien og dennes netværk. Kommunen får udarbejdet den supplerende dokumentation og efter fornyet indstilling til børn og unge-udvalget og herefter behandling i Ankestyrelsen, træffes der afgørelse om adoption uden samtykke efter adoptionslovens § 9, stk. 4.